

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

Zorg voor het klimaat

Infrastructures de soins de santé durables avec VIPA

VIPA qu'est-ce que c'est?

VIPA = Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden

- ▶ **Soutien financier pour les infrastructures du secteur des soins de santé**
- ▶ **Financements régionaux // COCOM - CRAC**
- ▶ **Commission technique Sécurité Incendie**
- ▶ **Fiches thématiques sur l'accessibilité**
- ▶ **Centre d'expertise**
- ▶ **Subsides sous conditions: critères durables**

VIPA - Critères Durables 2021: GRO

- La durabilité est-elle mesurable?
- Rendre les aspects qualitatifs mesurables
- Combinaison de critères obligatoires et au choix
- People planet profit, 86 critères
- Différenciation forte de la typologie
- Obligatoire pour les primes

GRO 2021:

PRO 1: Geïntegreerd proces

CON 1.1: Duurzaam ruimtegebruik (Trias Toponoma)

☐ CON 1.2	TURN OFF THE LIGHT	KEEP IT WARM	KEEP IT COOL	☐ CON 1.3	KEEP IT HEALTHY	REDUCE, REUSE, RECYCLE
Optimaliseer het ontwerp qua oriëntatie, compactheid, flexibiliteit en functievervulling.				Optimaliseer het ontwerp wat betreft de inplanting, integratie in de omgeving of gemeenschap en de doelgroep	☐ MA 1.2: Inventaris van de bestaande netwerken ☐ MIL 1: Milieutechnische kwaliteit - Overstromingsrisico ☐ MIL 2: Stikstofconcentratie NO2 ☐ MIL 3: Milieutechnische kwaliteit – buitengeluid ☐ SOC 3: Integrale toegankelijkheid	☐ MA 1.1 <u>Afroetsing beleidskader ruimtelijke structuur</u> ☐ MA 1.3: <u>Potentiële synergieën</u> ☐ MA 2: <u>Maatschappelijke kwaliteit - Bodem- en ruimtegebruik</u> ☐ MOB 1: <u>Bereikbaarheid van de site</u>
Maak gebruik van de vrij beschikbare 'gratis' energie zoals daglicht en wind.	☐ BIN 4.1: <u>Daglichttoetreding</u> ☐ BIN 4.5: <u>Zonlichttoetreding</u>			Maak gebruik van natuurlijke elementen om het gebruikscomfort te verhogen.	☐ BIN 4.4: <u>(Uit)Zicht</u> ☐ BIN 4.8: <u>Visueel contact met de buitenomgeving</u> ☐ BIN 3.4: <u>Openen van ramen</u>	☐ WAT 2: <u>Hergebruik van water</u> ☐ OMG 1.1: <u>Opmaak inrichtings- en beheersplan</u> ☐ OMG 1.2: <u>Verbetering BAF+ indicator</u> ☐ OMG 1.3: <u>Buitenruimte</u>
Zet in op passieve technieken die energiediensten leveren zonder aangekochte energie.	☐ BIN 4.2: <u>Verblindings</u>	☐ BIN 2.2: <u>Lokale thermische behaaglijkheid</u> ☐ ENE 1.3: <u>Luchtdichtheidsproef</u>	☐ BIN 2.1: <u>Zomercomfort</u>	Zet in op eenvoudige ontwerpmaatregelen die het comfort van het gebouw verhogen.	☐ BIN 3.3: <u>Beperken van de emissies van bouwproducten in het binnenmilieu</u> ☐ BIN 4.6: <u>Zicht naar buiten bij gesloten zonwering</u> ☐ BIN 1: <u>Akoestisch comfort</u>	☐ WAT 1: <u>Waterverbruik beperken</u>
Vervul de energiebehoefte met hernieuwbare energiebronnen.		☐ ENE 2: <u>Hernieuwbare energie</u>		Zet in op de flexibiliteit van het ontwerp.		☐ TOE 2.1: <u>In welke mate is het project multifunctioneel of toegankelijk voor derden?</u>
Beperk de overblijvende energiebehoefte met efficiënte technieken en praktijken.	☐ BIN 4.3: <u>Basiseisen werkplekverlichting</u> ☐ BIN 4.7: <u>Aanvullende maatregelen voor goed visueel comfort</u>	☐ ENE 1.1: <u>Energieprestatie</u>	☐ ENE 1.2: <u>Koeling</u>	Zet in op technieken, materialen en praktijken die het comfort verhogen zonder de impact op het milieu te verhogen.	☐ BIN 3.1: <u>Klassen van de binnenluchtkwaliteit</u> ☐ BIN 3.2: <u>Voorkomen van vervuilings- en verontreinigingsbronnen</u> ☐ GEB 1.1: <u>Invoedsmogelijkheden</u> ☐ GEB 1.2: <u>Innovatieve oplossingen</u> ☐ OMG 2: <u>Impact op de omgeving</u> ☐ BIN 2.3: <u>Relatieve vochtigheid</u>	☐ WAT 3: <u>Afvoer van water</u> ☐ MAT 2: <u>Materiaalkeuze</u>
	☐ ENE 3: <u>Energiezuinige installaties en toestellen</u> ☐ LCC 3.1: <u>Rekenblad LCC3</u> ☐ BEH 1: <u>Energiemonitoring</u>					

Engagement Climat

- ▶ 12 janvier 2017 signature du “Klimaatengagement”
- ▶ Pouvoirs politiques, VEB et 8 fédérations du secteur

<https://www.departementwvg.be/vipa-duurzaam-bouwen-zorg-voor-klimaat-wvg-zet-zich-13-engagementen>

Engagement Climat

▶ 13 engagements:

EFFICACITE ENERGETIQUE

1. -2,09% de réduction annuelle de CO₂
3. TR<5ans faits sur fonds propres
6. 2018 bât. neufs tous basse énergie
10. Max. énergie renouvelable + achat d'électricité verte

PRIMES CLIMAT

2. **Energiescan + CPE**
4. Primes Climat TR>5ans

MONITORING

11. Outils de développement
12. Partage d'infos par secteur

SENSIBILISATION

5. **Klimaatvisieplan 2020**
7. **Responsible Climat**
8. Sensibilisation via les fédérations
9. Climat à l'agenda
13. Implication active du secteur

Energiescans : package complet

- ▶ Approche structurée
- ▶ Energiescans 'sur mesure'
- ▶ Réflexion approfondie avant investissement
- ▶ Focus réductions CO2 importantes
- ▶ energiescan = première étape -> gratuit
- ▶ Sur différents fronts

Energiescans : output

Nr	Gebouw	Haalbaarheid	Categorie	Absolute energiebesparing (kWh/jaar)			Relatieve energiebesparing (%/jaar)			Andere besparingen (€/jaar)	CO ₂ -reductie (ton/jaar)	Investering (€)	Totale besparing per jaar (€)	GTVT (jaar)	IRR na 15j (%)
				E	A	S	E	A	S						
1	Polderhuis	A	Stookplaatsrenovatie	0	3.296	0	0,0%	6,0%	6,0%	0	1,1	1.400	345	4,1	28%
2	Polderhuis	B	Relighting/relamping	23	0	0	0,1%	0,0%	0,0%	0	0,0	240	10	24,8	-2%
3	Polderhuis	E	Relighting/relamping	420	0	0	2,4%	0,0%	0,0%	0	0,3	494	179	2,8	41%
4	Polderhuis	C	Comfortverhoging	472	0	0	2,7%	0,0%	0,0%	0	0,3	1.500	202	7,432	0,14272
5	htbloemmolens 1	A	Relighting/relamping	870	0	0	7,9%	0,0%	0,0%	0	0,6	910	357	2,6	44%
6	htbloemmolens 1	A	Stookplaatsrenovatie	0	3.600	0	0,0%	13,7%	13,7%	0	1,2	1.060	579	1,8	60%
7	htbloemmolens 2	B	Relighting/relamping	412	0	0	3,5%	0,0%	0,0%	0	0,3	1.040	168	6,2	18%
8	htbloemmolens 2	A	Stookplaatsrenovatie	0	5.930	0	0,0%	18,3%	18,3%	0	2,0	1.060	955	1,1	97%
9	Het Atelier	E	Gebouwisolatie	0	1.212	0	0,0%	11,2%	11,2%	0	0,4	1.062	150	7,1	24%
10	Het Atelier	B	Relighting/relamping	525	0	0	14,4%	0,0%	0,0%	0	0,4	1.488	250	6,0	20%
11	Den Uytkant	E	urzame energieopwekk	6.435	0	0	91,5%	0,0%	0,0%	-648	4,4	7.920	2.168	3,7	32%
12	Den Uytkant	B	Relighting/relamping	84	0	0	1,2%	0,0%	0,0%	0	0,1	156	37	4,2	27%
13	Den Uytkant	D	Sensibilisering	179	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0	0,1	540	39	13,8	5%
14	Den Uytkant	E	urzame energieopwekk	6.435	0	0	91,5%	0,0%	0,0%	-648	4,4	7.920	2.168	3,7	32%
15	Den Uytkant	B	Relighting/relamping	84	0	0	1,2%	0,0%	0,0%	0	0,1	156	37	4,2	27%
16	Den Uytkant	D	Sensibilisering	179	0	0	0,0%	0,0%	0,0%	0	0,1	540	39	13,8	5%

Primes Climat

- ▶ **1. Energiescans**
- ▶ **2. Primes CPE = Contrats Performance Energétique**
 - Réhausser les objectifs
- ▶ **3. Primes TR > 5ans**
 - Appels à projets

- ▶ **Primes**
 - max. 500.000 €
(ou procédure spéciale)
 - Max. 60% investissements
 - Combinable avec les subsides VIPA

Plan Climat et Responsable Climat

▶ Engagements 5 et 7

- a. Pour fin 2020: lancer un Plan Climat
- b. Désigner un Responsable Climat

▶ Analyse de l'impact Climat des activités

- au niveau de l'organisation
- instrument dynamique
- Évaluation annuelle

▶ Engagement du secteur

- a. PAS un condition d'octroi de subsides
- b. Outils proposé en soutien par VIPA

Plan Climat

3 Outils possibles :

▶ **Klimaatvisieplan = Plan Climat**

→ Approche pragmatique pour réduire le CO₂

▶ **Sustacare**

→ Outil de management, orienté soins de santé

→ Plus d'ODD*

→ VIPA+MVO-Vlaanderen -> en néerlandais uniquement

▶ **ECG-matrix (Economy of the Common Good)**

→ Outil de management

→ Plus d'ODD*

→ Mondial

Vlaanderen
is zorgzaam samenleven

* ODD=Objectifs de Développement Durables

Plan Climat

► Feuille de calcul

→ 6 thèmes pondérés :

▪ Management	15
▪ Mobilité	10
▪ Utilisation des matériaux	15
▪ Energie	25
▪ Eau	20
▪ Bien-être	15

Plan Climat

► Feuille de calcul

→ Par thème, différents critères

Ex: Management

- BE01 Vision stratégique
- BE02 Monitoring
- BE03 Communication
- BE04 Achats durables

Plan Climat

► [Feuille de calcul](#)

→ Au total 29 critères en 6 thèmes

code	Titel	maatregel	Doelstelling	Prioriteit	Termijn	Middelen	Verantwoordelijke	Score	MAX	opmerkingen
MA-01	Duurzame herinrichting	bij kleine aanpassingswerken wordt systematisch maximaal ingezet op duurzame materialen	circulaire economie stimuleren	Belangrijk	Middellange termijn (2-3 jaar)	Project P1	Aankoop	3	5	enkel bij kleine aanpassingswerken
MA 02	afvalbeheer en preventie	onnodige afvalstromen vermijden, hergebruik mogelijk maken en recyclage stimuleren	afvalberg reduceren	Minder belangrijk	Lange Termijn (4-5 jaar)	Project P2	Logistiek	4	7	

Plan Climat

▶ + Mode d'emploi (36p.)

→ pour chaque critère:

- Mesures à appliquer
- Objectifs
- Explications
- Liens, Inspirations
- Grille de score : ex MA-01

	punten
Steeds minstens 15% gewicht aan gunningscriteria duurzaamheid	1
Emissie eisen voor harde en zachte vloeren	1
Ontwerp voor demontage vragen aan aanbieder	1
Plan voor inzameling en hergebruik vragen aan aanbieder	1
Hoeveelheid gerecycleerd/hernieuwbaar materiaal opgeven door aanbieder en hanteren als gunningscriterium.	1
Totaal	5

Sustacare

► Adaptation de Sustatool aux soins de santé

- 12 Thèmes, 27 sous-thèmes
- Lié à JCI, ISO, SDG, Plan Climat,...
- Projet pilote à ZNA

Operational excellence	AFVAL 1	ENERGIE 2	WATER 3	MOBILITEIT 4	INFRA- STRUCTUUR & BIODIVERSITEIT 5	AANKOOP 6
Organizational excellence	INNOVATIE 7	BESTUUR 8	MEDEWERKERS 9	COMMUNICATIE 10	GEZONDHEID 11	VEILIGHEID 12

ECG-Matrix

VALUE	HUMAN DIGNITY	SOLIDARITY AND SOCIAL JUSTICE	ENVIRONMENTAL SUSTAINABILITY	TRANSPARENCY AND CO-DETERMINATION
STAKEHOLDER				
A: SUPPLIERS	A1 Human dignity in the supply chain 80 %	A2 Solidarity and social justice in the supply chain 60 %	A3 Environmental sustainability in the supply chain 70 %	A4 Transparency and co-determination in the supply chain 60 %
B: OWNERS, EQUITY- AND FINANCIAL SERVICE PROVIDERS	B1 Ethical position in relation to financial resources 30 %	B2 Social position in relation to financial resources 60 %	B3 Use of funds in relation to social and environmental impacts 80 %	B4 Ownership and co-determination 10 %
C: EMPLOYEES, INCLUDING CO-WORKING EMPLOYERS	C1 Human dignity in the workplace and working environment 70 %	C2 Self-determined working arrangements 40 %	C3 Environmentally-friendly behaviour of staff 80 %	C4 Co-determination and transparency within the organisation 50 %
D: CUSTOMERS AND OTHER COMPANIES	D1 Ethical customer relations 50 %	D2 Cooperation and solidarity with other companies 40 %	D3 Impact on the environment of the use and disposal of products and services 70 %	D4 Customer participation and product transparency 60 %
E: SOCIAL ENVIRONMENT	E1 Purpose of products and services and their effects on society 60 %	E2 Contribution to the community 80 %	E3 Reduction of environmental impact 80 %	E4 Social co-determination and transparency 80 %

Plan Climat

Positionering tools

	Bâtiment	Bâtiment +environnement	Organisation
Efficacité Énergétique	Energiescan		
Impact Climatique (CO2)			Plan Climat
Développement durable		critères durables GRO	ECG-Matrix Sustacare

- ▶ **1.624 energiescans**
- ▶ **7,2 Millions €/an d'économies sur les factures**

Het klimaatengagement van WVG

In 2017 ondertekenden het beleidsdomein WVG, acht koepelorganisaties in de zorg en het

Vlaams Energiebedrijf het klimaatengagement. Daarin engageren ze zich om energie te besparen, nieuwbouw bijna energieneutraal te maken en gratis energiescans aan te bieden aan zorgvoorzieningen.

Energiescans

13% van alle voorzieningen en **76%** van alle ziekenhuizen kregen reeds een energiescan

Besparingsmaatregelen

12.650 besparingsmaatregelen werden berekend

Subsidies

De gemiddelde terugverdiëntijd van de investeringen mét subsidie halveert, van

15 naar **7,5**
jaar jaar

Het aantal subsidieaanvragen verdubbelt t.o.v. vorig jaar, in 2020

17,3 miljoen euro
klimaat subsidies

Investering en CO₂-besparing

Top 3 grootste bespaarders

2 Centraliseren verwarming

64 ton/jaar
356 206 euro

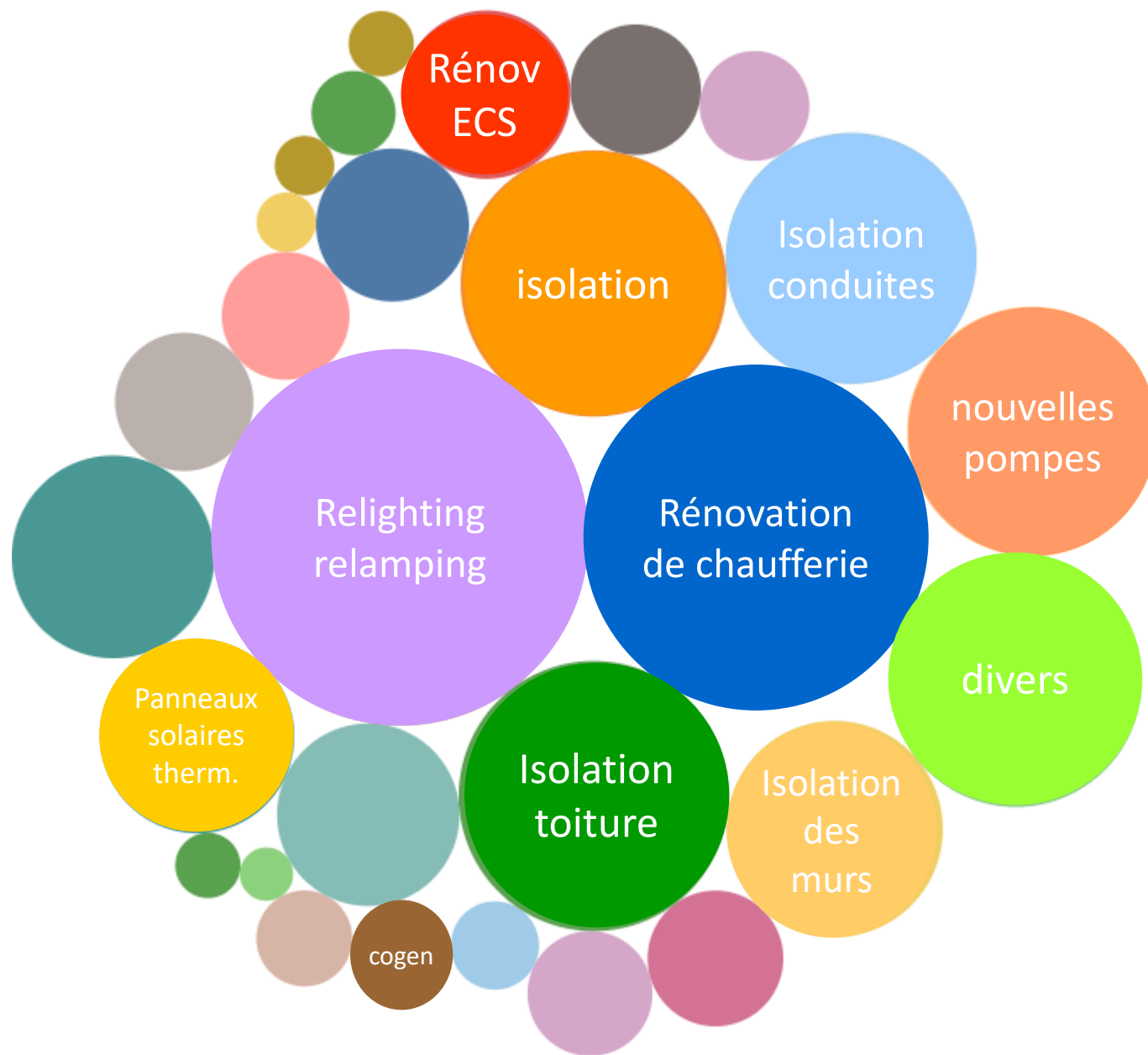
1 Windmolens
230 ton/jaar
1 137 846 euro

3 Warmtekracht koppeling
44 ton/jaar
138 045 euro

gem. CO₂-besparing
gem. investeringskost

Nombre de mesures d'économies d'énergie subsidiées

Questions?

